

© Antero Aaltonen

Maanmittausala tarvitsee uusia moniosaajia, ehkäpä tässä joku heistä, Hämeenkylässä lukiolaisista.

MAANMITTAUSALAN DI:N VISIOT:

“Valloittammeko vain Suomen, ryntääkö osa meistä Eurooppaan ja valloittavatko fiksuimmat maailman? Töitä riittää nyt ja tulee riittämään. Se edellyttää kuitenkin aktiivista otetta yhteiskunnan ja työelämän tarpeisiin.”

Osaaminen ja verkostojen hallinta

Hannu Ridell

MAANMITTARIN vision teemoja ovat lyhyesti: oman alansa spesialisti, asiakaspalvelija, kansainvälisesti tunnettu ja arvostettu moniosaaja, ajan hermolla elävä laajalti verkostoitunut, motivoitunut asiantuntija ja esimies tai yksityisyrittäjä. Maanmittari on työympäristössään arvostettu yhteistyökumppani, yhteiskunnan kehittäjä. Maanmittari on haluttu ammatti jolla on hyvä imago.

Mitä visio tarkoittaa? Tulevaisuuden tavoitetta, tavoiteltavaa asemaa, mihin me maanmittausalan DI:t haluamme ammatillisesti 10 vuoden tähtäimellä.

Töitä meille maanmittareille – kiinteistötalouden, arvioinnin, geomatiikan, fotogrammetrian asiantuntijoille – riittää. Kyse on siitä, miten haemme 10 vuoden jaksolla paikkamme. Tulevaisuuden mittareille koulutus ja jatkuva kouluttau-

tuminen ovat avainasioita. Kansainvälistyminen on ja tulee jatkossa olemaan yksi keskeinen trendi, eri tavoin mittarikunnan työtehtäviin vaikuttaen.

Avainasioita tulevaisuuden mittarille ovat verkostot ja verkottuminen. Työelämässä tarvitaan hyvää yhteistyökykyä ja samalla monipuolista sekä muutamaa erikoisosaamiseen keskittynyttä ammattitaitoa. Kielitaito ja tietotekniikka ovat itsestäänselvyksiä.

Eläköityminen tuo työvoimapulan – ja samalla suuret mahdollisuudet

Eläköityminen seuraavien 5–10 vuoden aikana tuo kovan haasteen työnantajille. Miten turvata ammattitaidon, hiljaisen tiedon, erilaisten kirjaamattomien asioiden säilyminen ja jatkuvuus? Yhteiskunnan näkökulmasta haasteena on, miten turvataan maanmittareilla olevien viranomaispalvelujen saatavuus, työtehtävien jatkuvuus, yleensäkin monipuolinen ammattitaito?

Yritysten, kuntien sekä alan suurimman yksittäisen työllistäjän Maanmittauslaitoksen näkökulmasta suurten ikäluokkien eläköityminen kääntyy kilpailuksi osavasta henkilöstöstä. Eläköitymisprosessi tarkoittaa työntekijöiden näkökulmasta sitä, että ajan hermolla elävät moniosaajat voivat valita mieleisensä työt tai vaikkapa vaihtaa alaa osaamisalueellaan.

Kokonaisuuksien ja verkostojen hallinta, paikallistuntemus, erikoisosaaminen

Työ muuttuu entistä enemmän verkostoituneeksi. Kun tekijöistä ja osaajista tulee pula, ja samalla työtehot on vähintään säilytettävä ja mieluummin yhteiskunnan vauhdin lisääntyessä tehoja olisi lisättävä, ratkeaa ongelma osaksi prosesseja tehostamalla ja verkottumalla. Yhteistyömuodot eri tasoilla – esimerkiksi kuntien sisällä ja välillä, valtion, seutukuntien ja kuntien välillä, myös julkisen sektorin ja yritysten välillä – lisääntyvät. Erilaiset palvelut ja palvelukokonaisuudet – ostettuina yksityiseltä sektorilta – tulevat lisääntymään ja monipuolistumaan. Tilaaapuolella tämä edellyttää osto-osaamista, palvelun tarjoajien puolella on tunnettava asiakas ja tarve. Näiden prosessien osaajat – pöydän molemmilla puolilla tai sen päässä – ovat työelämässä vahvoilla.

Yhteiskunnan erilaisten toimintamekanismien hallinta, liittyen usein paikallistuntemukseen, on maanmittareiden vahvaa nykyhetken sekä tulevaisuuden osaamisaluetta. Olipa kyse valtion, kun-

Maanmittari-VISIO-2020

Suomen Maanmittausinsinöörien Liitto ry käynnisti Maanmittari-VISIO-työn kesällä 2005. Visio-työllä on pyritty ja pyritään siihen, että yhteiskunnassa laaja-alaisesti toimiva maanmittarikunta muodostaa yhtenäisen näkemyksen alan pitkän tähtäimen tavoitteista sekä toimenpiteistä.

Työhön osallistui 16 ryhmää ja yhteensä noin 80 henkilöä. Kukin ryhmä työsti yhtenäisen rungon mukaan näkemyksensä maanmittarikunnan tulevaisuuden haasteista, tavoitteista sekä visiosta.

Ryhmien vastauksista on nyt koottu Teknillisen korkeakoulun maanmittausosastolla erikoistyö. Työn on tehnyt tekniikan ylioppilas **Leeni Knight**. Työn rahoitukseen Maanmittausalan edistämissätiö myönsi apurahan. Työssä valittiin ryhmien vastausten perusteella kolme pääsektoria tarkempaan tarkasteluun; koulutus, kansainvälistyminen sekä imago.

Nyt yksi visio-työn vaihe on saatu päätökseen. Työ jatkuu tavoitteiden tarkennuksilla sekä toimenpideohjelmien laatimisella – ja ennen kaikkea toimenpiteillä.

Liitto kiittää Leeni Knightia ansiokkaasta visio-työhön liittyvästä yhteenvedosta ja ennakkoluulottomista, innovatiivisista toimenpideohdotuksista. Samoin liitto kiittää kaikkia ryhmien työhön osallistuneita maanmittareita.

KOULUTUS

Maanmittari on vahva asiantuntija omalla alallaan, osaaminen on ajan-kohtaista ja nykyaikaista. Oman erikoistumisalansa ohella hän hallitsee myös maanmittausalaa yleisesti sekä tuntee hyvin yhteiskunnan toimintamekanismit. Oppiminen on maanmittarille jatkuva prosessi ja siksi hän kouluttaa itseään säännöllisesti erilaisissa jatkokoulutuksissa ja kursseilla.

TKK:lla on maanmittausosasto, jonka opetus on laaja-alaista ja nykyaikaista. Osasto antaa vahvan ammatillisen pohjan osastolta valmistuneelle. Osasto ja maanmittausalan toimijat tekevät tiivistä yhteistyötä.

KANSAINVÄLISYYS

Suomalainen maanmittari on kansainvälisesti tunnettu ja arvostettu osaja sekä kysytty työntekijä myös ulkomailla. Lisäksi ulkomaiset asiakkaat arvostavat suomalaista maanmittaria. Maanmittarilla on laaja verkosto, joka käsittää myös ulkomaalaisia ammattilaisia. Suomalaisella maanmittarilla on hyvä eri kulttuurien ja kielten tuntemus. Maanmittari on kiinnostunut sekä innostunut kansainvälisestä toiminnasta ja ottaa mielellään osaa kansainvälisiin tapahtumiin. Maanmittareiden opiskelu ja työskentely ulkomailla on yleistä.

Suomalainen maanmittausala tarjoaa myös ulkomaisille maanmittareille monipuolisia haasteita, mikä tuo alalle lisää osaamista ja lisää kansainvälistä verkostoitumista.

IMAGO

Maanmittari on tunnettu ja arvostettu ammatti. Ammatista tietävät myös muut kuin maanmittareiden kanssa työskentelevät. Maanmittarit osallistuvat julkiseen keskusteluun ja ovat omalta osaltaan kehittämässä yhteiskuntaa.

Maanmittarit toimivat asiantuntija- ja johtotehtävissä. Työnantajat tuntevat maanmittarit osaavina ammattilaisina. Maanmittari on arvostettu ja kunnioitettu työkaveri, jolla on laajat ammatilliset verkostot.

Maanmittareiden ammatti-identiteetti on vahva ja yhteishenki hyvä. Maanmittarit ovat ylpeitä työstään ja kertovat siitä tarvittaessa mielellään muille.

Maanmittausosastolle hakee opiskelemaan paljon motivoituneita ja alasta kiinnostuneita nuoria.

nan, yksityisen tai minkä tahansa yhteisön palveluksessa olevasta maanmittarista, kokonaisuuksien tuntemus ja hahmotaminen, samalla vankka erikoisosaaminen ovat hyvän yhteistyökyvyn kanssa useimpien tulevaisuuden työtehtävien vaatimuksia. Tämä toimintakenttä on käytännössä rajaton. Mahdollisuuksia on kaikilla sektoreilla – kunta, valtio, yksityinen ja erilaiset välimuodot.

Mahdollisuudet ovat hyvät myös uraputken vaihtoon vaikkapa valtiolta kunnalle tai päinvastoin, kunhan pitää huolta osaamisestaan ja päivittää sitä jatkuvasti.

Kuntasektori – maanmittareiden keskeinen työllistäjä – on muuttumassa. Tähän vaikuttaa yleisenä suuntauksena

Hannu Ridell uskoo kilpailusta huolimatta töitä maanmittareille riittävän.

muuttoliike maaseudulta kaupunkeihin sekä ikärakenne ja sen seurauksen useimpien kuntien kiristynyt talous. Rahat menevät koulu-, terveys- ja sosiaalipuolelle. Lähivuosina pakko ajaa kuntia yhteen ja myös hakemaan erilaisia yhteistyömuotoja. Tämä muutos koskettaa myös maanmittareita.

Riittääkö väkeä julkissektorille?

Suuri uhka alan palvelujen kannalta on, miten DI-koulutuksen mittareita löytyy kuntiin 5–10 vuoden säteellä: jo nyt tiedetään, että syrjäisiin pienten ja keskisuurten paikkakuntien virkoihin ei todennäköisesti löydy hakijoita. Yksi ratkaisu tulee olemaan paitsi erilaisen kuntien välisen yhteistyön myös julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyömuotojen kehittyminen. Tämä on mahdollisuus myös Maanmittauslaitokselle. Kuntaliiton ja TKK:n tulee olla tässä kohdassa hereillä.

DI-mittareiden suurin työllistäjä Maanmittauslaitos – nyt noin 300 DI:tä – on saman eläköitymishaasteen edessä. Mittalaitokselta eläköityy seitsemässä vuodessa – eli 2012 mennessä – noin kolmannes. Kysymys kuuluu, miten työt jaetaan? Mikä on DI-koulutuksen saaneiden rooli ja miten uusia palkataan, löytyykö uusia? Punnuksina ovat osaaminen ja kustannukset. Tulevaisuuden DI:n on oltava yhteistyökykyinen vahva erityisosaaja ja samalla esimies. Todennäköisesti entistä useammin myös halukas muuttamaan työn perässä ja yleensäkin liikkumaan sinne, missä ovat asiakkaat. Laitoksen kannalta haastetta pukkaa, etenkin pienillä paikkakunnilla.

Uhkakuva, että maanmittausalan DI jäisi työelämän kilpailussa mittanauhan nollapäähän, ei ole todennäköinen eikä mielestäni edes realistinen. Maanmittari hallitsee juuri niitä yhteiskunnan monipuolisia toimintamekanismeja, joille on kysyntää tulevaisuudessa.

Yksityisellä sektorilla

maanmittareiden – kiinteistöhallinnon ja -talouden erityisosaajien – kysyntä on ollut viime vuosina kova. Käytännössä 4–5-kurssin teekkarit on revitty työelämään. Sama kiinteistömarkkinoiden buumi tuntuu jatkuvan lähivuosina. Yksityiseltä kiinteistösektorilta eläköityy 10 vuoden kuluessa jokunen sata keskeistä vaikuttajaa – pääosin muita kuin maanmittareita. Luvassa on runsaasti töitä. Vaikkakin töistä kilpailevat kaikki osaajat ekonomieista juristeihin, tulee suuri osa myös mittareille.

TKK:n maanmittausosasto alan osaamisen kulmakivi

Perusosaaminen alalle tulee TKK:n maanmittausosastolta. Kysymyksiä ja haasteita kuitenkin on. Pilkkooko Bolognan mallin mukainen kaksivaiheinen tutkinnon uudistus maanmittareiden keskeisen vahvuuden eli moniosaamisen? Selvä jako on jo tapahtunut; geometiikka ja kiinteistöpuoli ovat kaksi täysin eri maailmaa. Tämä on hyväksyttävä.

TKK:n kiinteistöpuolella kiinteistöalouden ja kiinteistötieteiden eriytyneet. Väitän, että kahdeksan kymmenestä kiinteistöalouden ja hallinnon – nykyisen muotisuunnan – osaajasta ei osaa kiinteistöjen muodostuksen ja maankäytön suunnitteluprosesseja käytännössä. Yleisteoria saatetaan peruskurssin avulla hahmottaa. Pilkkooko tutkinnon uudistus kaksine vaiheineen ja moduuleineen maanmittareiden keskeisen vahvuuden – moniosaamisen ja poikkitieteellisyyden? Tässä menetetään yksi maanmittareiden vahvuus verrattuna juristeihin ja ekonomieihin.

Jos nyt halutaan muutoksia esimerkiksi opetuksen sisältöön, näkyy se asiantuntijoiden osaamisena työelämässä vasta aikaisintaan 2015. Onko silloin omaa osastoakaan – sitä emme tiedä. Sen tiedämme, että koulutettavat asiat ja yhteiskunnan tarpeet eivät katoa.

Valloittamme vain Suomen, ryntääkö osa meistä Eurooppaan ja valloittavatko fiksuimmat maailman. Töitä riittää nyt ja tulee riittämään. Se edellyttää kuitenkin aktiivista otetta yhteiskunnan ja työelämän tarpeisiin.

Kirjoittaja on Suomen Maanmittausinsinöörien Liitto ry:n puheenjohtaja. Sähköposti hannu.ridell@maakanta.fi.